

הסיפור שלי

סיפור מעורר השראה
לשולחן השבת

לזכות שמואל אליהו הכהן וזוגתו שרה יסכה וילדיהם:
שירה, אוריאל מנחם הכהן, הילה, אילה שיחיו אייזנברג
יהושע וזוגתו דינה ובנם מנחם איתן שיחיו גוטמן

דברי אלוקים חיים

הרב אליהו מטוסוב

נולדתי וגדלתי בעיר קזבלנקה שבמרוקו, וזמן קצר אחרי הבר-מצווה שלי, נסעתי ללמוד בישיבת חב"ד בעיר ברנינאה שבצרפת. לרבי נסעתי לראשונה בגיל שמונה עשרה, וזו הייתה עבורי חוויה בלתי נשכחת. בדיוק חליתי אז בדלקת אוזניים חריפה, וכל הטיסה סבלתי כאבים - התקשיתי לבלוע, ובקושי יכולתי לעמוד על רגליי. הגענו לניו יורק בח"י אלול תשל"ב (1972), ומאחר שהיה זה ביקורי הראשון בעיר ולא ידעתי איפה למצוא רופא, החלטתי לנסוע במונית היישר ל-770.

נודע לי שבקרוב עומדת להתחיל התוועדות של הרבי, והייתי בהתרגשות גדולה. מאז היותי ילד קטן ידעתי שאדם שרואה את הרבי, ושהרבי הביט עליו בעיניו הקדושות - שוב אינו אותו אדם. אינני יודע כיצד להסביר זאת, אך מהרגע שהרבי נכנס לבית המדרש והחלה ההתוועדות, הרגשתי שפסקו הכאבים והדלקת חלפה כלא הייתה - פשוט הבראתי לגמרי. נזכרתי אז בדברי המדרש המספר שלקראת מעמד הר סיני התרפאו כל החולים באורח נס.

באותו ביקור, אחרי סיום חגי תשרי של שנת תשל"ג, זכיתי להיכנס ליחידות הראשונה שלי עם הרבי. כשנכנסתי בירכתי ברכת 'שהחינו', כנהוג. במכתב שכתבתי מראש ציינתי שאני רוצה לעזוב את הישיבה בברנינאה ולעבור ללמוד בישיבה המרכזית שב-770. להפתעתי הרבי שאל, "מדוע אתה רוצה לבוא ללמוד פה?" הסברתי לרבי את רצוני, אך הוא ראה את הדברים אחרת. "איך שנראה לי, עליו לחזור לצרפת וללמוד בישיבה בברנינאה עוד שנתיים", אמר הרבי, והוסיף, "אם בכל זאת יש לך ספק בדבר, התייעץ עם הרב נמנוב", כשכוונתו לרב ניסן נמנוב, מנהל הישיבה והמשפיע הראשי. הרגשתי אז שהרבי שופע אור ואהבה לבחור הצעיר שניצב מולו, וכאילו אין לו בעולמו דבר מלבד לסייע לו לפתור את ספקותיו ולבטיו - הייתה זו תחושה עילאית שקשה לבטאה במילים.

מובן שעשיתי כדברי הרבי, ורק כעבור שנתיים, לקראת תשרי תשל"ה (1974) הגעתי ללמוד ב-770. במשך שנות לימודיי שם, התעסקתי בהוצאה לאור של קבצי הערות וביאורים שבהם התפרסמו הערות ומאמרים תורניים של תלמידי הישיבה ושל רבניה. הרבי עורר על כך כבר בשנת תשל"ב (1972), אך כשהגעתי ללמוד ב-770 זיהיתי שנוצרה חלישות מסוימת בתחום זה.

פניתי ליו"ר המזכירות הרב חדקוב והצעתי להוציא לאור קובץ דו-שבועי, והוא עודד מאוד את היוזמה. בדרך כלל הדברים שאמר היו בשם הרבי, ואכן ראינו שהרבי גילה חביבות מיוחדת לקבצים הללו. בכל ליל שבת כשהרבי היה נכנס לבית הכנסת לתפילה ראינו

שבסידור שלו היה מונח גיליון 'הערות התמימים' שיצא לאור לקראת אותה שבת, ולא פעם היה הרבי פותח את החוברת ומעיין בה בסוף התפילה בזמן ההכרזות של הגבאי.

אמנם לא הייתה התייחסות ישירה מהרבי בנוגע לקבצים, אבל כמה פעמים קיבלנו מסרים עקיפים דרך המזכיר הרב בנימין קליין שמסר לנו כל מיני הערות או תיקוני טעויות שהרבי התייחס אליהם. גם מהרב חדקוב שמענו במפורש שזה דבר גדול מאוד, שבוודאי יש לרבי נחת רוח גדולה מכך.

כשבוע לפני יום הולדתו של הרבי ב"א ניסן תשל"ז (1977) פנה אלי הרב קליין וביקש שאכרוך את כל הגיליונות של ההערות שיצאו עד אז - של שנת תשל"ו וחצי שנת תשל"ז - ושבמהלך ההתוועדות שתיערך ב"א ניסן אגיש את זה לרבי. שבחור ייגש ככה אל הרבי, ועוד באמצע התוועדות לפני כולם - היה חידוש גדול, אבל הבנתי שזו הוראה מלמעלה. כרכנו את ההערות בכריכת עור מהודרת, ועל פי אות מהרב קליין ניגשנו אל הרבי, אני ועוד שני בחורים מהמערכת שעבדה על ההערות. הרבי שאל אותי "זה מכאן?", כלומר, האם אלו ההערות שיצאו לאור בישיבה כאן, ב-770, כי היו גם קבצי הערות שיצאו בישיבה במוריסטאון. השבתי בחיוב, והרבי דפדף בספר ואחר כך מזג לנו 'לחיים'.

בשנת תשל"ח (1978) דיבר הרבי בהתוועדות על הצורך לפתוח

«

לציון שבועים שנה למנהיגותו של הרבי, 'תמקדו פרסומי JEM בכל שבוע
באחד מהמאורעות, הרעיונות או האישים הקשורים לחייו של הרבי.

מאורעות.
רעיונות. אישים.

היה חשוב לרבי שתהיה הרגשה חיובית של אחדות, והוא גם לא רצה שיובלט על אלו חלקים הוא עבד ומה אנחנו עשינו. לדוגמה - את ספר המפתחות לספרי אדמו"ר הזקן שנדפס בשנת תשמ"א (1981), רצה הרבי שיצא לאור בהקדם, ועבדנו עליו בצורה אינטנסיבית מאוד, וגם הרבי השקיע עבודה רבה בספר זה. לפני ההדפסה הוסיפו בסוף הספר הקדשה לזכות כל מי שעבד על הכנתו לדפוס, בצירוף רשימה של שמות פרטיים ושם האם. הרבי הוסיף גם את שמו הפרטי, בלי תוארים, מנחם מענדל בן חנה, והקפיד שהשמות כולם יופיעו לפי סדר הא' ב', כך ששמו הופיע בתוך הרשימה.

אני ראיתי בכך, מעבר לענווה הגדולה שלו, עוד ביטוי לחיבה המיוחדת ולאהבה הגדולה של הרבי לספרים. אני זוכר למשל כשהכנו לדפוס את המהדורה החדשה של הספר 'דרך מצוותיך' לאדמו"ר הצמח צדק באותיות מרובעות מאירות עיניים. הרבי רצה שנכין מפתח עיניים מפורט ומקיף, הגם שכבר היה מפתח עיניים - אמנם קצר, שכלל רק את הערכים המרכזיים - שהרבי הכין בשנת תשט"ו (1956) למהדורה של הספר שיצאה אז. לקראת י"א ניסן תנש"א (1991) הכנסנו לרבי את הספר המוכן, עם המפתחות החדשים כפי שרצה, והייתה לו קורת רוח גדולה מכך. בערב פסח הוא כתב מכתב מיוחד לכל המתעסקים בהוצאה לאור של הספר, ובו הרעיף עלינו ברכות רבות ומיוחדות.

הרב אליהו מטוסוב הוא חבר מערכת 'אוצר החסידים' והמכון להכנת דרושי דא"ח לדפוס שתחת הוצאת הספרים החב"דית - קה"ת. הוא רואיין באולפני 'המפגש שלי' בניו יורק, בחודש מנחם אב תשע"ח (2018).

לזכות אבינו היקר הרב יעקב שי' מינסקי ולעילוי נשמת אמנו היקרה מרת שיינא באשע בתיה ע"ה הוקדש ע"י בנם ר' שניאור ויוכבד שיחיו מינסקי

השבוע לפני:

< תשל"ד (1974) — מיד אחרי התוועדות פתאומית שנערכה לכבוד ט"ו בשבט, המשיך הרבי בליווי הרב יעקב יהודה הכט אל עבר הבנין החדש שנרכש עבור 'מכון חנה', מוסד לימודי לבעלות תשובה. הרבי סייר בכל שלושת הקומות של המכון כשהוא מאחל מזל-טוב לרגל רכישת המבנה, ומרעיף ברכות רבות להצלחת המכון. בסיום הביקור השאיר במקום מספר ספרי קודש וקופת צדקה, וכן העניק חבילה של שטרות דולר לרב הכט ולרבנית לבקובסקי, מנהלת המכון. ט"ו בשבט

< תשמ"ח (1988) — ההתוועדות שערך הרבי לרגל ט"ו בשבט, הייתה לאחרונה, לעת עתה, שנערכה בימות החול. אחרי פטירת הרבנית חיה מושקא בשבוע שלאחר מכן, החל הרבי להתוועד רק בשבתות ובימים טובים. ט"ו בשבט

מכון שבו יעסקו כמה אנשים המוכשרים לכך בהכנת מאמרי חסידות לדפוס. כשהגיע הרבי לארה"ב בשנת תש"א (1951), מינה אותו אדמו"ר הריי"צ, בין היתר, לעמוד בראש הוצאת הספרים החב"דית - קה"ת (קרני הוד תורה). לאורך השנים, גם אחרי עלותו על כס נשיאות תנועת חב"ד, עסק הרבי בעצמו בכל מלאכת עריכת המאמרים של אדמו"רי חב"ד והכנתם לדפוס. הוא רצה שהספרים יודפסו בשיא ההידור והדיוק, והקפיד להוסיף ציונים ומראי מקומות לכל הפסוקים, מאמרי חז"ל ויתר המקורות המצוטטים במאמרים. כמו כן עמל הרבי על הכנת אינדקסים - מפתח עיניים מפורט, והוסיף מבוא בפתח הספר הסוקר את תוכנו.

במרוצת השנים הלך וגבר העומס המוטל על הרבי בענייני הכלל. ההתוועדויות הלכו והתרבו, שלוש פעמים בשבוע קיבל הרבי אנשים לפגישה אישית - יחידות - לאורך רוב שעות הלילה, ובנוסף השיב על אלפי מכתבים וכתב אינספור מענות בכל שבוע. באותה תקופה גם נפדו מפולין כתבי יד רבים של אדמו"רי חב"ד מהאוסף של אדמו"ר הריי"צ שנותרו שם עוד מתקופת מלחמת העולם השנייה, והעבודה שנדרשה להכנתם לדפוס הייתה רבה. זה היה הרקע להקמת המכון להכנת דרושי דא"ח [דברי אלוקים חיים - כינוי לדרושי חסידות] לדפוס, עליו עורר הרבי בהתוועדות חג השבועות תשל"ח (1978).

הצטרפתי לעבודה במכון זמן לא רב לפני חתונתי, בשנת תשמ"מ (1980). הסדר היה שבדרך כלל חברי המכון היו עוברים על כתבי היד של המאמרים שהשתמרו מהאדמו"רים, ובמידת הצורך משווים ומשלימים את החסר על פי העתקות החסידים. אחר כך היינו מסדרים את המאמרים לפי סדר פרשיות התורה, או לפי שנות אמירתם, מוסיפים מראי מקומות ומפתחות, וכשהספר היה מוכן היינו שולחים להקלדה ולעימוד בבית הדפוס. שם היו מכינים עלי הגהה על גבי גיליונות ארוכים, שאותם היינו מוסרים לרבי להגהה.

הרבי היה עובר על כל הספר, מאיר ומתקן, מוסיף ציונים ומראי מקומות לחז"ל, לזוהר או לספרי קבלה שונים. לפעמים סימן במקומות שצריך לברר מקור מדויק, ולעתים היה רושם איפה לחלק לפסקאות. במיוחד הקפיד הרבי לעבור על ההקדמה שתהיה מנוסחת כראוי ונקייה מכל טעות. הרבי היה מוסיף תאריך בסוף הפתח דבר, ואז ידענו שהספר מוכן ללכת לדפוס.

את הגיליונות היינו מוסרים למזכירות הרבי אחרי הצהריים או לפנות ערב, כדי שימסרו לרבי, ולא פעם קרה שכבר למחרת בבוקר קיבלנו חזרה את הגיליונות עם כל ההגהות והסימונים של הרבי. לא ידענו בדיוק כמה שעות הקדיש הרבי לעניין, מאחר שהיו לו גם שיעורי לימוד קבועים. במשך הזמן אנחנו כבר התרגלנו לסדר הזה, אך לאמיתו של דבר זה היה פלא עצום - איך הרבי הספיק לעבור ולהגיה ביסודיות ספר מאמרים שלם תוך פרק זמן כה קצר?

גם אחרי הקמת המכון, אם כן, המשיך הרבי להיות מעורב מאוד בכל עבודת ההוצאה לאור. היו ספרים שבהם הרבי נטל חלק גדול בעבודה עצמה, היה מכין בעצמו חלק מהספר לדפוס, ואחר כך מוסר לנו שנשלים את המלאכה בכוחותינו הדלים. ברור שהעבודה של הרבי הייתה ברמה אחרת לגמרי משלנו, מתוך גאונות וחרירות עצומה, ועם זאת, הרבי מצדו התייחס אל כולם כאל שווים, כביכול כולנו חלק מאותו צוות שבו הוא עושה חלק מהעבודה ואנחנו מסיימים את החלק האחר.

אף שהשתדלנו כמיטב יכולתנו לאמת כל פרט, תוכנם של הסיפורים משקף את דברי הרבי כפי שאלו חובנו בשעתו על ידי השומעים והשתמרו בזיכרונם.

ההקדשות שלכם מאפשרות את המשך הפצת הגיליון השבועי.

לפרטים נוספים ולהרשמה לקבלת הגיליון השבועי בדוא"ל כתבו לנו: sipursheli@jemedi.org

בסיוע חברי

THE JEM FOUNDATION

ואתה תצוה... להעלות נר תמיד